BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 177 Sâmbătă 1 Iulie 1939
14 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

DESVOLTAREA ECONOMICĂ A TRANSILVANIEI ȘI BANATULUI

Desvoltarea economică a Transilvaniei și Banatului, după unirea lor cu România — cu toată criza ce s'a ivit după război — se explică, atât prin efectele binefăcătoare ale reformei agrare și ale numeroaselor legiuiri în materie socială, comercială, industrială și bancară; cât și prin legăturile firești ce s'au stabilit între aceste ținuturi românești — izolate odinioară — și celelalte părți ale țării.

Ele au trecut astfel de sub regimul trecut economic impus unor provincii exploatate și condamnate să nu se desvolte, la regimul economic normal, impus de noua organizare a statului român și de situația geografică.

Reforma agrară, care s'a pus în aplicare după unire, prin împroprietărirea țăranilor în aceleaș condițiuni, fără deosebire de origină etnică, a sporit producția agricolă a Transilvaniei și Banatului, care era foarte redusă până la 1918; iar noui industrii s'au creat, prin punerea în exploatare a unora dintre bogățiile lor naturale.

Numai industria forestieră a prezentat oarecare importanță sub fostul regim maghiar, dar și aceasta n'a produs decât materii semi-fabricate, pe când, în regiunea Budapestei înflorea industria rentabilă a mobilelor de lux, cu lemnul luat din pădurile Transilvaniei.

Intr'un studiu publicat în numărul recent al revistei „Observatorul social-economic" din Cluj, d. Al. Barbat face următoarele interesante constatări în această chestiune: In ce privește agricultura „Ardealul fusese împins spre o agricultură menită să asigure doar o mizerabilă existență a locuitorilor lui. Fusese împins spre gospodăria închisă, nu spre o agricultură rentabilă, care să dea produse pentru vânzare. In asemenea condiții, se înțelege, toată politica agrară a fostei monarhii ungare era spre folosul părților ungurești propriu zise; ea nu era deloc spre folosul părților ardelene...".

Nici în politica zootechnică nu s'a ținut seamă, în trecut, de interesele micilor agricultori din Transilvania.

Așa se explică pentru ce, Transilvania a ocupat locul din urmă, față de celelalte părți ale Ungariei și în ce privește creșterea vitelor.

In acelaș studiu se mai constată că și „industria de export a Ungariei dinainte de război era localizată tot în părțile Budapestei"; iar vechea industrie a pielăriei, atât de înfloritoare mai de mult în Transilvania, a fost și ea nimicită în epoca dinainte de războiul mondial, prin măsurile ce le luase guvernele maghiare în favoarea industriașilor din regiunea centrală a Ungariei.

După unirea Transilvaniei și a Banatului, situația s'a schimbat și în domeniul economic, odată ce aceste ținuturi românești au fost integrate în statul nostru național și prin politica ce s'a făcut de atunci încoace s'a urmărit repararea nedreptăților din trecut și dezvoltarea agriculturii, comerțului și industriei sale.

După declarațiile d-lui Daladier

Cu prilejul închiderii sesiunii parlamentare, d. Daladier, președintele consiliului de miniștri francez, a făcut la 27 Iunie declarații despre situația internațională, la Camera deputaților și la Senat.

Ele se pot rezuma în câteva cuvinte: „De douăzeci de ani, niciodată situația n'a fost așa de gravă", a spus președintele consiliului. Pe frontierele franceze sunt trei milioane de oameni și se anunță concentrări de trupe mai importante ca niciodată. Propaganda străină încearcă, înăuntrul hotarelor franceze, să sfărâme solidaritatea franco-britanică, singura garanție a păcii.

Față de această situație, guvernul trebuie să întărească apărarea națională. Țara preferă să sacrifice miliarde după miliarde, decât să cedeze înaintarea amenințărilor și brutalității. Guvernul n'a mobilizat, dar a chemat cadrele disponibile și consideră indispensabilă menținerea sub drapel a două clase instruite. Două decrete-legi, instrucții judiciare și perchiziții au pus capăt încercărilor de subminare internă.

Franța e gata pentru orice colaborare internațională leală, dar e hotărâtă să se ridice cu toate forțele contra oricărei încercări de dominație. In această situație, orice reformă internă, socială sau politică, trebue amânată. Prima sarcină a guvernului este salvarea națiunii; cea dintâi datorie a țării e vigilența și unirea.

Informațiile date de d. Daladier sunt grave, iar cuvintele sale trădează o vie preocupare în ce privește situația internațională a zilei. Ele confirmă impresia de neliniște serioasă, pe care ultimele evenimente mondiale au creat-o în capitalele occidentale. Dar această neliniște nu devine nici alarmă nici panică. Prelungită timp de luni îndelungate, încordarea raporturilor internaționale — în loc de a duce la uzură nervoasă — a determinat la poporul francez hotărârea calmă, dar absolută, de a rezista, cu forțe naționale unite, contra oricărei atingeri aduse intereselor vitale ale națiunii. Franța, ne spune d. Daladier, dorește pacea prin colaborare, dar nu vrea pacea cu orice preț. Ea este hotărâtă să reziste însă, cu orice preț, împotriva oricărei încercări de dominație.

Cuvintele d-lui Daladier ar putea fi astăzi rostite de orice șef de guvern european care urmărește cu sinceritate pacea prin colaborare. Popoarele doresc pacea, dar sunt lucruri mai prețioase de cât pacea ea însăși: libertatea națională și permanența hotarelor trase pe hartă cu sângele înaintașilor. Voința de a le apăra înnobilează curajul națiunilor. Ea este un element moral care nu se cifrează în statisticile de armament și scapă prevederilor strategice, dar cântărește greu în cumpăna istoriei.

Acum un sfert de veac, președintele Poincaré, cu puține săptămâni înaintea războiului mondial, spunea într'o cuvântare că „Franța urăște războiul, dar nu se teme de el". Astăzi toate popoarele urăsc războiul de cucerire, dar nu se tem de războiul de apărare. Această stare de spirit generalizată ar putea, prin deformarea adevăratului ei înțeles moral, constitui o primejdie de război, dar ea poate fi — și acesta îi este scopul — și o puternică chezășie de pace. Dacă prin război se urmărește schimbarea echilibrului politic, teritorial și economic de astăzi al lumii, prețul lui ar fi prea costisitor și prea dureros pentru toată lumea, oricât de mare ar fi izbânda învingătorilor. Echilibrul istoric al continentelor nu se modifică trainic prin zecile de milioane de morți și prin sutele de miliarde de ruine ale războaielor, ci prin munca înceată a secolelor și prin străduințele de pace constructivă ale generațiilor.

Astăzi când toate popoarele sunt gata să-și apere cu orice preț bunurile lor supreme, imensitatea riscurilor și a răspunderilor poate apărea mai luminoasă ca oricând, celor câțiva oameni, cari au în mâinile lor soarta națiunilor. Înțelepciunea are cel puțin același preț ca și curajul în conducerea Statelor, iar pacea, prin conlucrarea onestă a națiunilor ar putea și ar trebui să fie încă posibilă pe un pământ destul de încăpător pentru toată lumea.

I. L.

Priveliști din Ardeal

Ghețarul dela Scărișoara din jud. Turda

Un nou raid al hidroavionului „Yankee Clipper"

Dublin, 28 (Rador). — Hidroavionul gigantic „Yankee Clipper" a amerizat în condițiuni perfecte la Foynes, Miercuri la ora 15 și două minute.

Prima parte a sborului peste Atlantic a fost ingreuiată de condiții atmosferice cam nefavorabile, dar azi dimineață vânturile prielnice au înlesnit sborul hidroavionului.

Aparatul a transportat 12 oameni de echipaj și 21 pasageri.

D. Devalera, mai mulți membri ai guvernului și ministrul Statelor Unite în Irlanda au așteptat la Foynes sosirea lui „Yankee Clipper". Guvernul irlandez a oferit un dejun echipagiului și pasagerilor.

—xxo●oxx—

NOTE

Cine vrea să incerce?...

Am citit de curând o carte care, cred, ar trebui să revoluționeze nu numai știința medicală, dar însuși sistemul de educare și de viață, în genere, stabilit, pentru om, de știința de până azi. E o lucrare a medicului american Alexis Carrel, celebrul colaborator al și mai celebrului aviator și technician Lindbergh, ambii autori ai atât de puțin verosimilei inimi artificiale.

Cartea constituie o revelație, prezintând făptura omenească sub un aspect inedit. Ea e plină de uimitoare sugestii și concluzii paradoxale, însă logice, în toate domeniile de viață a individului și a societății. D-rul Carrel face procesul tuturor metodelor consacrate, — dovedindu-le ca nenaturale. — inclusiv al sistemului de alimentație al omului.

Rândurile de față, cari nu pot avea caracterul unei recenzii, sunt destinate să fixeze o nedumerire a noastră, una din multele nedumeriri pe cari le are, la urmă, oricine citește cartea „Omul, acest necunoscut"...

Nedumerirea noastră e următoarea: Atâtea vietăți vertebrate și mamifere, cu o vădită analogie, — de structură organică, — cu omul, ca maimuța, calul și (scuzați, vă rog). rumegătoarele, găsesc în fructe, în ierburi, în cereale crude și în paie și fân, suficiente materii nutritive, în tot cursul vieții lor.

Nu cumva omul, acest ucigaș, care înjunghie mielul, decapitează puiul și fierbe de viu peștele, spre a le devora cadavrele, ar putea să-și refacă sistemul de alimentație, pe o bază dovedită ca răspunzând deplin nevoilor nutriției?

Este o simplă întrebare. In ce mă privește, n'aș refuza să subscriu la această teorie, bine'nțeles numai în principiu și, mai ales, după ce alții ar avea grija să experimenteze în mod serios noua metodă...

M. Negru

DISCURSUL D-LUI ARMAND CĂLINESCU

Incheind discuția asupra răspunsului la Mesajul Tronului, d. Armand Călinescu, președintele consiliului de miniștri, a rostit eri la Cameră un important discurs, care a fost ascultat cu toată atențiunea și deseori subliniat de aplauzele unanime ale reprezentanților națiunei.

Insemnătatea discursului primului ministru este cu atât mai mare cu cât, pentru prima oară șeful guvernului a profitat de prilejul ce i se oferea spre a face pe de o parte un complet bilanț al activității desfășurate în toate domeniile de la instalarea noului regim, iar pe de altă parte, pentru a înregistra în istoria politică a țării, prin unele precizări și destăinuiri făcute, un capitol interesant cu privire la evoluția evenimentelor care au precedat și mai ales care au determinat înlăturarea vechiului regim politic.

Larga expunere a primului ministru poate fi împărțită în două mari capitole: primul, privitor la imprejurările de ordin intern care au determinat instaurarea regimului politic actual ca o ultimă și supremă scăpare a țării amenințată de război civil și al doilea, privitor la opera constructivă, internă și externă, înfăptuită de actualul regim.

In prima parte d. Armand Călinescu a arătat starea în care se găsea țara, zbuciumată de luptele politice ale nenumăratelor partide care numai reprezentau decât ambiții personale și obsesiunea puterii.

Primul ministru a pus în lumina comparației starea din vremea vechiului regim cu aceea de astăzi. Reprezentanța națională — a spus d-sa — nu era nici reală, nici liberă. „In fața alegătorilor nu se prezentau personalități, ci se prezentau liste care trebuiau respinse sau primite în bloc". Și continuând examinarea modului cum se alcătuiau vechile parlamente, d. Armand Călinescu a spus că „din punctul de vedere al persoanelor, membrii parlamentului erau în fond desemnați prin capriciile vieții de cluburi, iar din punctul de vedere al cetățenilor, afară de unele rare excepțiuni, alegii erau în genere produsul violenței la guvern și produsul demagogiei în opoziție".

Dar primul ministru, în dezvoltarea rechizitoriului său contra vechiului regim, a ținut să precizeze că acesta n'a fost răsturnat de nimeni, ci a căzut singur. „Vechiul regim — a spus primul ministru— nu a fost izgonit, el a fost abandonat de proprii lui reprezentanți". Și în dezvoltarea acestei afirmațiuni d. Armand Călinescu a arătat aspectul pe care îl reprezenta regimul vechiu în ultimul timp al existenței lui. Acest aspect, primul ministru l-a rezumat în trei puncte: ambițiile personale care împărțiseră țara în șaptesprezece tabere dușmane; discreditarea totală a oamenilor din cauza luptei între tabere și obsesiunea puterii care aruncase în umbră grija de interesele naționale.

Primul ministru, reamintind desfășurarea ultimelor evenimente politice care au precedat noul regim, a arătat cum d-sa având, răspunderea ordinei interne, a socotit că era o datorie de patriotism să informeze exact pe Suveran despre situația reală din țară.

„In mijlocul agitațiunilor, în mijlocul descurajării și lașității generale, un singur om era calm" — a spus d. Călinescu. „Era Majestatea Sa Regele. Și dacă vreodată în istoria acestei țări, Coroana a fost în adevăr salvatoare prin rolul de arbitru și printr'o inițiativă curajoasă, apoi acel rol s'a văzut îndeplinit la 10 Februarie 1938. Ne găseam, la marginea prăpastiei. In fața noastră se deschidea perspectiva războiului civil sau închinarea la străini. Și în ceasul acela Regele a salvat țara".

Aceste cuvinte ale primului ministru au fost primite cu prelungite ovațiuni pentru Suveranul țării.

Continuând, primul ministru a trecut la analizarea nouei așezări politice de astăzi. D-sa a arătat în primul rând că parlamentul reprezintă astăzi o reală expresiune a voinței conștiente a națiunii și că, în deplină libertate țara s'a putut pronunța în alegeri.

„In locul toleranței demagogice care ascundea ieri satisfacerea intereselor personale — a spus d. Călinescu — noi am pus autoritatea în slujba intereselor de stat". In ce privește libertatea individuală primul ministru a tăgăduit că ea ar fi fost stingherită.

(Continuare in pag. 2-a)

SCRISORI DIN LONDRA

Convorbire cu un german

de AUGUR

Londra, Iunie

Hotărît, pentru noi este săptămâna interview-urilor. Deunăzi, am avut cazul cititorului, care voia să cunoască motivul pentru care articolele mele nu cuprind destăinuiri senzaționale. Acum, este rândul unui domn, venit din Germania, și care ne-a pus întrebări cu privire la politica britanică.

Prima întrebare a vizitatorului privea Danzigul:

— „Ce-o să faceți dacă, în cursul acestui an, așa cum a hotărît Führerului, Danzigul va fi încorporat Reichului?"

— Va începe războiul imediat.

— Nu. La Berlin suntem convinși că Anglia nu se va bate pentru Danzig.

— Anglia se bate pentru Polonia.

— Atunci puteți împiedica pe polonezi de a se bate pentru Danzig?

— Nu putem împiedica pe polonezi să apere interesele esențiale ale unei țări, pe care le-am garantat.

După această intrare în materie, a venit chestiunea principală:

— Atunci socotiți războiul inevitabil?

— Este inevitabil, dacă Führerul nu recunoaște necesitatea de a admite că voința sa nu este singura care să hotărască soarta Europei. Bunăoară, poate produce o adevărată destindere, legându-se în public și deschis, în fața poporului german, ca să evite orice război, timp de o perioadă, — să zicem — de un an.

— Dar dece în mod public?

— Pentrucă nu se mai poate avea încredere în făgăduieli și oferte făcute în secret.

— Dar bărbații dv. de stat, ca Ramsey Macdonald și lordul Baldwin, ca atâția alții, n'au mărturisit oare, în dese rânduri, că soluția dată problemei dela Danzig și a coridorului polonez nu le apărea definitivă?

— Este exact. Dar de-atunci, întreaga atmosferă a suferit o schimbare în Anglia. Opinia publică și-a schimbat părerea asupra Führerului.

— Cum explicați aceasta?

— Principalul motiv este lipsa de încredere în făgăduieli.

— Vă asigur că, la Berlin, chestiunea Danzigului închee o epocă a expansiunii germane.

— Perfect, dar poate introduce alta. Ni s'a spus același lucru, după alipirea Austriei și apoi după chestiunea sudeților.

Ajungem la o altă temă:

— Legile pentru ocrotirea rassei vă influențează în mod defavorabil?

— Firește, publicul la noi nu le aprobă de loc. Dar nu este acesta motivul dușmăniei generale. Adevăratul motiv constă în

(Continuare in pag. 2-a)

Generalul Gamelin la Verdun

Am înregistrat la timp interesantul discurs rostit de șeful stat majorului armatei franceze, cu ocaziunea celei de a 23-a aniversări a victoriei memorabile dela Verdun.

In clișeu, generalul Gamelin cercetând regiunea luptelor de altă dată.

—xxo●oxx—

ALT FOC MARE LA LONDRA

Londra, 28 (Rador). — *Un violent incendiu — al treilea în timp de trei zile — a izbucnit Miercuri în Upper Thames Street nu departe de clădirea nimicită în cea mai mare parte de foc alaltăeri.*

De astădată a căzut pradă flăcărilor o fabrică de hârtie depe malul fluviului.

Numeroase posturi de pompieri își unesc sforțările pentru stingerea incendiului.

Vie activitate la Danzig

Patru mii de tineri germani au sosit pe teritoriul statului liber

Serviciul special al „Universului"

Varșovia, (A. T. E.). — **Ziarele poloneze atrag atențiunea asupra viei acțiuni de contrabandă la frontiera germană și aceia a Danzigului.**

In noaptea de Marți spre Miercuri, numeroase autocamioane pline cu tineri de vârsta militară, dar cari nu erau îmbrăcați în uniformă, au trecut frontiera germano-polonă îndreptându-se spre Danzig.

Acești tineri au fost adăpostiți la Danzig în fosta cazarmă germană.

Numărul tinerilor sosiți astfel la Danzig este evaluat la patru mii. Se crede că sosirea lor este în legătură cu organizarea corpului de voluntari al orașului Danzig. In acelaș timp a sosit și material de război, transportat de autocamioanele poliției din Danzig. Această contrabandă de oameni și material militar se face noaptea, când posturile de vamă poloneze sunt închise.

Serviciul asistenței sociale, care se afla în cazarma Wiebem din Danzig, a trebuit să se mute în clădirea unui hotel, spre a lăsa liberă cazarma.

Azi au sosit la Varșovia alte știri din Danzig după cari în pivnițele abatorului din acest oraș au fost depuse mari cantități de carne.

In același timp, autoritățile au rechiziționat o mie de cai. Polițiștii din Danzig, cari se află de eri în stare de alarmă, au primit azi măști contra gazelor. Profesorii dela școlile secundare și studenții din Danzig au trebuit să semneze declarații prin cari se obligă să nu părăsească, în timpul vacanței, teritoriul orașului liber.

UN AVION GERMAN ATERISEAZA FORȚAT, IAR ALTUL A FOST DOBORAT IN POLONIA

Varșovia, 28 (A. T E.). — Din Posen se anunță că un avion militar german a aterizat forțat în apropiere de satul Ioski în regiunea Wolsztyn.

Echipajul avionului, un ofițer și un subofițer, a fost reținut momentan de autoritățile poloneze, iar avionul confiscat. Aviatorii germani au declarat că s'au rătăcit și au trebuit să ateriseze forțat.

*

Azi s'a răspândit la Varșovia svonul că un avion militar german a zburat peste peninsula Hel, o zonă interzisă. Bateriile antiaeriene poloneze ar fi tras o solvă de avertisment asupra avionului, iar apoi în plin, doborându-l.

Acest svon nu a fost confirmat până acum în mod oficial.

CIRCULAȚIA INTRE GERMANIA ȘI PRUSIA ORIENTALA SE FACE NORMAL

Varșovia, 28 (A. T. E.). — **In legătură cu afirmațiile germane că circulația între Prusia orientală și Germania prin coridorul polonez și anume prin voevodatul Pomorez, a devenit imposibil din cauza șicanelor autorităților poloneze, cercurile competente din Varșovia atrag atențiunea asupra unei știri publicate de oficiosul „Danziger Vosposten", care arată că circulația între Germania și Prusia orientală se face într'un mod absolut normal și că autoritățile poloneze fac orice facilități posibile.**

Din Danzig se anunță că ziarul a publicat această știre întrucât din cauza svonurilor neserioase de mai sus, numărul călătorilor între Prusia orientală și Germania începuse să scadă, provocându-se pagube diferitelor întreprinderi germane.

Sultanul Marocului, la Paris

Zilele trecute s'a alergat, pe hipodromul Longchamp, „Marele Premiu" al Parisului. In fotografie, d. Lebrun, președintele Republicii franceze, cu doamna, iar în stânga, în burnuz, Sultanul Marocului.

24565

Catastrofă de cale ferată în India

Calcutta, 28 (Rador). — **Trenul expres Delhi-Dehradun a deraiat în apropiere de Moradabad (Provinciile Unite).**

Primele știri semnalează zece morți și 21 răniți.

Locomotiva și trei vagoane au fost distruse.

Catastrofa s'a produs Miercuri dimineața la ora 2,30 din cauza unei alunecări de terenuri provocată de ploile recente.

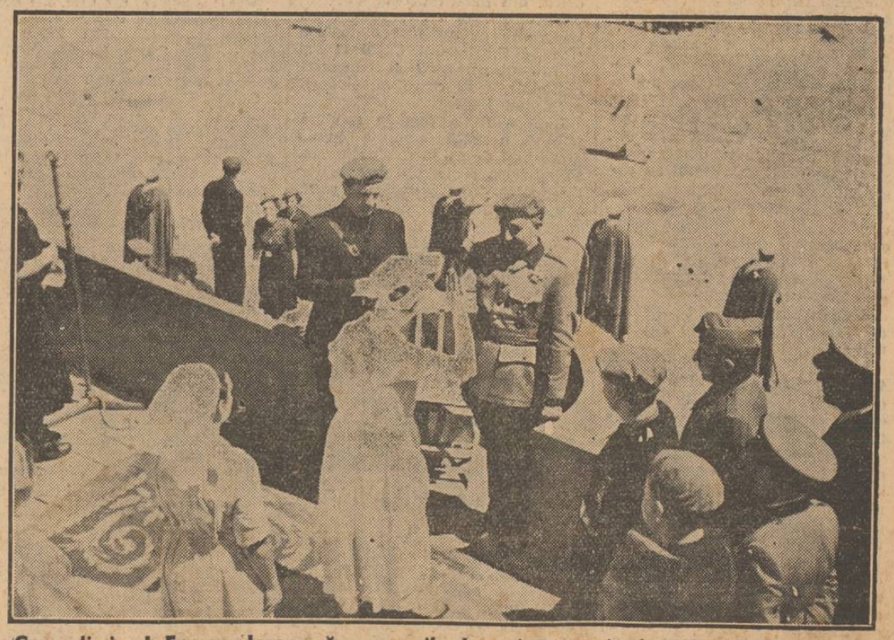

Generalissimul Franco decorează pe surorile de caritate, cari s'au distins în timpul recentului război intern